

5 лютого 2014 року в Інституті слов'янської філології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана відбулася подіумна дискусія за результатами Четвертої Міжнародної наукової Інтернет-конференції з україністики «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ», яка проходила 31 жовтня – 3 листопада 2013 року. Із доповіддю «Мюнхенські контексти українського неокласицизму» виступила пані Галина Білик – викладач, науковець, журналіст із Полтави, чий доробок за результатами незалежного оцінювання було визнано цього року кращим на форумі.

Пані Галина ділиться своїми враженнями від подіуму та перебування в столиці Баварії.

Шановні організатори та учасники конференції!

Насамперед щиро дякую вам усім за увагу й інтерес до моєї доповіді, за ту високу фахову відповідальність, яку я мала честь відчувати, беручи участь у відкритій дискусії цього форуму!

Звісно, вражень від конференції чимало, як, певно, в кожного з нас. Найперше викликав зацікавлення та захоплення сам факт її існування й проведення в зручному сучасному форматі. Бездоганною – до деталей продуманою, чіткою, по-справжньому діловою та вельми інтелігентною – була організація. Наукові напрямки, за якими вже кілька років працює конференція, як пересвідчилися всі ми, доволі масштабні й дають можливість інтелектуальної самореалізації широкому колу дослідників-гуманітаріїв, україністів. Тобто практично кожен учасник заходу знаходить для себе тут резонансне дослідницьке середовище, може розраховувати на зрілу фахову оцінку його матеріалу, на діалог, дискусію, наукове збагачення. Я особисто дуже вдячна колегам О. Вертієві, М. Іваницькій, Т. Кременю, Р. Крохмальному, О. Харлан та ін. за їхні цінні поради стосовно моєї наукової розробки. Водночас шанс відвідати Мюнхен в ролі переможця конференції стимулює до змагальності, що помітно позначається на ґрунтовності підготовки учасників форуму, і це робить наукове спілкування по-справжньому цікавим, глибоким, корисним, незабутнім...

Мюнхен, звичайно ж, «підготувався» до мого приїзду й подарував чимало втішних думок, радісних відчуттів. Бо якщо розтривожений Київ прощався сумними димами з Хрещатику, барикадою, що вперлась у двері мого Інституту літератури, двадцятиградусним морозом і великим душевним болем, то вже високе небо над Мюнхеном увесь салон літака зачаровано прикувало до вікон – воно було мов безкрає золоте море, з бурунами хвиль, переливами, вщерть залите божественним сонцем... А в самому місті – пахло весною, стрімко несли свої зеленаві води великі й малі річки (і одна з них – це точно Ізар), розпрямлювали плечі – чомусь так мені трапилося – старезні парки, цвіло якесь дивне дерево, довкола якого всякчас фотографувалися перехожі, на кожному кроці продавали тюльпани, привітно всміхалися чемні пані та пані, щебетала мудра малеча... Словом, було так затишно і спокійно, як ще недавно в нас удома... Тільки надійніше. Бо те життя, до якого ми лише прагнемо, тут уже міцно вкорінене...

Мюнхен – це надзвичайна архітектура, гідне змагання бароко і класицизму, монументальність, несподівано орнаментована скульптурними групами, класика з гармонійним уплетенням новітніх стилів і обов'язкового природного компонента, з органічним відчуттям смаку. Я спостерегла тут багато книгарень, художніх салонів і

галерей, музеїв, театрів... Словом, для духовного гурмана в місті багато приваб!.. Як і для просто гурмана – спокуса біля спокуси, із традиційним баварським колоритом або й на будь-який ваш смак...

Мюнхеном приємно просто гуляти – самотиною чи в натовпі туристів. Його цікаво роздивлятися з двох'ярусного автобуса під час кількагодинної екскурсійної подорожі... Це місто акумулювало за свою історію стільки різного досвіду, що його можна читати й перечитувати безконечно. Але ніхто не заперечить його красу.

Університет Людвіга-Максиміліана – одна з перлин Баварії, якій уже більше п'яти століть. «Він давній, але не притрушений пилом», – прочитала в якомусь джерелі. Швидше, укритий лавром, адже серед його професури – більше десяти Нобелівських лауреатів, серед випускників – видатні філософи, письменники, медики... Це освітній заклад світового рівня, в якому гуманітарні науки опановують близько 50 тисяч студентів (і частина їх – із зарубіжжя, зокрема з України), а навчальні корпуси та інші споруди вишу розкидані по всьому місту. Тож охопити цілісно зором ЛМУ – неможливо! Але подіум нашої конференції було організовано в головному корпусі, де, власне, і розташовується його слов'янознавче філологічне крило. Мені, як шанувальниці класицизму, багато про що сказали поважні колони споруди, шляхетна скромність і простота, за якою вгадувалася величність, навіть елітність її внутрішнього облаштування, інтер'єру.

На подіум, що мав стати завершальним акордом протяжного в часі міжнародного наукового проекту, яким була Інтернет-конференція, організатори запросили гостей – колег із ЛМУ, Українського Вільного Університету (були викладачі, декан факультету україністики Т. Гундорова, ректор Я. Мельник), магістрантів, студентів-україністів, представників української громади Мюнхена, журналістів, усіх зацікавлених. Модерував дискусію очільник Інституту слов'янської філології професор, доктор Ульрих Швасер; зі словом про особливості перебігу та результати цьогорічного «Діалогу» з україністики, а також із представленням доповіді-переможця виступили організатори форуму доктор Олена Новікова та пан Петер Гількес. Ці люди безконечно віддані ідеї міжнародної співпраці україністів і надзвичайно багато роблять для поглиблення дружніх стосунків та різних форм інтелектуальної взаємодії Німеччини й України.

До своєї доповіді-презентації я відчула прихильність, інтерес, хоч розумію, що в конкретний складний історичний момент у житті України й за принципового переформатування наших стосунків із Європою більш органічно сприйнялася б слухачами тема політологічна, а не з літературознавчої історіографії. Бо у всіх на устах було слово «Майдан», а десь із підсвідомості окремі німецькі мас-медіа й громадяни оживлювали страшилки «українського нацизму», спроектовані в Кремлі. А втім, у виступі я торкнулася добродійної ролі Баварії і безпосередньо мюнхенського інтелектуального середовища в історії збереження та розвитку цілого напрямку в українському репресованому письменстві ХХ століття – неокласицизму; простежила ті реальні популяризаторські, дослідницькі, видавничі, творчі кроки, які було зроблено тут в ім'я вільного і високо мистецтва, реабілітації злочинно знищених радвладою українських літераторів. Таким чином, було простежено зв'язки «київських» і «мюнхенських» неокласиків, зацентовано давню, перевірену лихоліттям дружбу й співпрацю двох столиць, двох народів... Мала велику втіху від обговорення доповіді, жвавого зацікавлення присутніх тим, що залишилося «за кадром» стислому формату подіуму – добором матеріалу, художніми кодами поезії неокласиків, їхньою духовною відкритістю до сучасності тощо. Відчула, що

українське живе слово потрібне в Мюнхені – українцям передусім, але й не тільки їм: Європа, Німеччина зокрема, «дозрівають» до нашого культурного впливання в єдиний простір і, може, навіть потребує його.

Великою радістю стало для мене й відвідання альма-матер багатьох наших відомих учених, культурно-громадських діячів – Українського Вільного Університету, знайомство з його славною, багатющою бібліотекою і світлою хранителькою цього храму – п. І. Ребет та її вірним помічником о. В. Головачем. Вдячна за цю подорож до УВУ й багато цікавої інформації про українські молодіжні рухи в Німеччині талановитому студентові ЛМУ, голові Крайової Управи Спілки Української Молоді в Німеччині (СУМ) Симон Шуперу. Рада була знайомству і з магістранткою ЛМУ, українською активісткою Катериною Кудин, дякую їй за допомогу та сприяння.

...Є в Мюнхені місця, особливо щемливі для українців, як ось цвинтар Вальдфрідгоф, де знайшли вічний покій багато наших воїнів-патріотів з УСС, УНР, УГА, політичних в'язнів. Це робить Баварську землю ближчою і ріднішою, спільною пам'яттю і оптимістичним поглядом у майбутнє здружує наші народи. А також закликає до праці – кожному з героїв створити меморіал із серйозних фахових публікацій; максимально дослугуватися знаннями процесові стабілізації у викликах сьогодення. У таких ось наукових пошукуваннях, які активно висвітлюватимуть питання українсько-німецьких зв'язків – історичних, культурних, наукових, освітніх, політичних, аналізуватимуть проблеми взаємної інтеграції та розвитку наших двох великих європейських країн, – бачу шлях до ще більшого авторитету конференції в українознавчих дослідницьких колах.

А сьогодні шанобливо кажу організаторам «Діалогу», що вони започаткували надзвичайно хорошу справу, яка має виразні перспективи; дякую високій Канцелярії землі Баварії, яка матеріально підтримує ініціативу ентузіастів-учених у їх сприянні українській науці.

...Тимчасом настала мить зі спокійного й затишного Мюнхена вирушати в ніч і непевність, але – додому: на Батьківщину, якій усі ми зараз дуже потрібні і без якої станемо не потрібні нікому...